

Sygn. akt I C 493/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 sierpnia 2021r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Renata Lech

Protokolant: sekretarz sądowy Daria Bernacka

po rozpoznaniu w dniu 30 lipca 2021r. w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa **K. G. i W. G.**

przeciwko **(...) Bank (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.**

o ustalenie nieważności umowy i zapłatę

1. stwierdza, iż umowa kredytu na cele mieszkaniowe (...) Nr (...) zawarta w dniu 25 lipca 2008r. pomiędzy powodami K. G. i W. G. a (...) Bankiem Spółką Akcyjną z siedzibą w W., obecnie (...) Bank Spółka Akcyjna w W., aneksowana w dniu 6 sierpnia 2008r. i 13 stycznia 2009r. jest nieważna w całości;
2. oddała powództwo w pozostałej części;
3. znosi wzajemnie koszty procesu między stronami.

Sygn. akt I C 493/20

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 15 kwietnia 2020r. skierowanym przeciwko (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. **powodowie K. G. i W. G.**, reprezentowani przez pełnomocnika adwokata A. P., wnieśli o:

1. zasądzenie od pozwanego (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. solidarnie ewentualnie łącznie na rzecz powodów kwoty 100.474,38 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie co do kwoty 98.114,13 zł od dnia 22 października 2019r. do dnia zapłaty, zaś co do kwoty 2.330,25 zł od wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem zwrotu równowartości wszystkich zapłaconych rat kapitałowo-odsetkowych za okres od 15 września 2008r. do 15 stycznia 2020r. w związku z wykonywaniem umowy kredytu na cele mieszkaniowe (...) nr (...), zawartej 25 lipca 2008r.;
2. ustalenia stwierdzenia przez Sąd nieważności od samego początku w całości umowy kredytu na cele mieszkaniowe (...) nr nr (...), zawartej 25 lipca 2008r. pomiędzy K. G., W. G. a Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. jako poprzednikiem prawnym pozwanego, aneksowanej w dniu 6 sierpnia 2008r. i 13 stycznia 2009r. ;
3. zasądzenie kosztów procesu od pozwanego.

Z ostrożności procesowej na wypadek oddalenia roszczenia o zapłatę powodowie wnieśli o stwierdzenie nieważności przedmiotowej umowy kredytowej ex tunc i nieobciążanie powodów kosztami procesu w związku z ewentualnym oddaleniem powództwa o zapłatę.

Powodowie zgłosili ponadto roszczenia ewentualne: wnosząc o zasądzenie od pozwanego solidarnie ewentualnie łącznie kwoty 17.155,78 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 16.556,59 zł od dnia 22 października 2019r. do dnia zapłaty, co do kwoty 599,19 zł od wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem nadpłaty w spłacie kredytu w związku z bezskutecznością klauzul abuzywnych, dotyczących ustalania kursu za okres od 15 września 2008r. do 15 stycznia 2020r.

W przypadku nie uwzględnienia powyższych roszczeń powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego solidarnie ewentualnie łącznie kwoty 2.175,54 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 2.154,48 zł od dnia 22 października 2019r. do dnia zapłaty, co do kwoty 20,06 zł od wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem nienależnie pobranego spreadu za okres od 15 września 2008r. do 15 stycznia 2020r.

Powodowie podnieśli, iż łącząca ich z pozwanym umowa kredytu na cele mieszkaniowe (...) nr (...), zawarta 25 lipca 2008r. z poprzednikiem prawnym pozwanego Bankiem (...) S.A.

z siedzibą w W. jest nieważna i powinna być traktowana jako nigdy nie zawarta, czego nie sanują późniejsze czynności faktyczne i prawne, a wszelkie przesunięcia majątkowe dokonywane po zawarciu umowy powinny podlegać rozliczeniu w oparciu o przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu. Przedmiotem umowy jest kwota wyrażona w PLN, natomiast waluta obca jest jedynie swego rodzaju miernikiem, wg którego ustalana jest wartość zobowiązania powodów. W ocenie powodów na dzień zawarcia umowy kredytowej brak było w prawie polskim podstaw prawnych do jej zawarcia. Nie można bowiem poszukiwać podstawy prawnej tak skonstruowanej umowy w art. 353¹ k.c. oraz w oparciu o art. 358¹ § 2 k.c. Powyższa umowa poprzez wprowadzenie mechanizmu waloryzacji jest sprzeczna z prawem, gdyż narusza art. 69 Prawa bankowego. Ponadto zdaniem powodów pozwany zastosował w umowie miernik wartości sprzeczny z istotą i funkcją art. 358¹ § 2 k.c.. Miernika, którego wysokość była tak naprawdę kształtowana przez pozwanego, a nie przez obiektywne czynniki zewnętrzne niezależne od żadnej ze stron umowy kredytowej.

W ocenie powoda powyższa łącząca strony umowa kredytu hipotecznego jest nieważna z uwagi na zawarte w niej niedozwolone klauzule umowne, powodujące przeliczanie salda i jego rat wg kursu kupna lub sprzedaży ustalanego przez pozwanego. Nadto powodowie zarzucają sprzeczność umowy z zasadami współżycia społecznego z uwagi na naruszenie zasad ekwiwalentności i sprzeczność z naturą kredytu. Art. 69 Prawa Bankowego ma charakter normy ius cogens., co wyklucza nawiązanie innego, np. nienazwanego stosunku prawnego.

Powód podniósł, iż kwestionowane postanowienia umowne są sprzeczne z dobrymi obyczajami oraz rażąco naruszają interes powoda będącego konsumentem, gdyż powodują rażącą dysproporcję praw i obowiązków umownych na niekorzyść konsumenta, jak również są nietransparentne. Jak wynika z z kwestionowanych regulacji wzorca umowy, sposób ustalenia wartości kursu waluty (...) podawanych w Tabeli banku nie został w żaden sposób określony, postanowienia te są zatem całkowicie niejednoznaczne i nieprzejrzyste. Wobec tego, iż kwestionowane postanowienia umowne dotyczą głównych świadczeń stron, kluczowych dla ważności całej umowy, prowadzą one do nieważności całej umowy (k. 4-39).

Pozwany (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W., reprezentowany przez pełnomocnika radcę prawnego P. L., nie uznał żądania pozwu i wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów procesu. Pozwany zakwestionował roszczenie tak co do zasady, jak i wysokości.

Z ostrożności procesowej na wypadek unieważnienia przez Sąd przedmiotowej umowy kredytu pozwany podniósł ewentualny zarzut potrącenia wierzytelności powodów o zapłatę dochodzone w niniejszej sprawie należności z wzajemną wierzytelnością pozwanego o zwrot kwoty udzielonego kredytu, tj. kwoty 150.000,00 zł.

Z ostrożności procesowej na wypadek unieważnienia przez Sąd przedmiotowej umowy kredytu oraz nieuwzględnienia ewentualnego zarzutu potrącenia pozwany podniósł ewentualny zarzut zatrzymania kwoty 150.000,00zł wierzytelności stanowiącej roszczenie pozwanego w stosunku do powodów o zwrot kwoty udzielonego kredytu, tj.

kwoty 150.000,00 zł oraz kwoty 59.393,12 zł stanowiącej roszczenie pozwanego o zwrot tzw. wynagrodzenia z tytułu korzystania z kapitału.

Pozwany podniósł, iż łącząca strony umowa kredytu stanowi ważne i skuteczne zobowiązanie i brak jest podstaw do stwierdzenia jej nieważności. Nie zachodzi sprzeczność z art. 69 Prawa bankowego, nie została naruszona zasada swobody umów (art. 353¹ k.c.), zasady współzycia społecznego ani zasada walutowości. Umowa kredytu indeksowanego do waluty obcej była prawnie dopuszczalna nawet przed wejściem w życie ustawy z dnia 29 lipca 2011r. o zmianie ustawy Prawo bankowe, a po wejściu w życie tej ustawy taki typ umowy został wprost dopuszczony w art. 69 Prawa bankowego. Pozwany podkreślił ponadto, iż kredyt indeksowany do waluty obcej nie jest kredytem złotowym. Należy bowiem wyraźnie rozróżnić walutę zobowiązań wynikających z zawarcia umowy od waluty spełnienia świadczenia. Waluta zobowiązania kredytowego była i jest waluta obca. Ponadto w ocenie pozwanego klauzula indeksacyjna przewidująca sam mechanizm indeksacji kredytu i wyrażenia zadłużenia w walucie (...) nie podlega ocenie z punktu widzenia abuzywności, gdyż określa ona główny przedmiot świadczenia została sformułowana w sposób jednoznaczny. Klauzula kursowa odsyłająca do tabel kursowych pozwanego również nie jest abuzywna. W ocenie pozwanego po ewentualnym wyeliminowaniu klauzuli kursowej istnieje możliwość wykonania umowy kredytu (k. 159-202).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 lipca 2008r. powodowie zawarli z poprzednikiem prawnym pozwanego (...) Bank Spółką Akcyjną umowę kredytu na cele mieszkaniowe (...) nr (...) na kwotę 150.000,00 zł na okres 360 miesięcy. W § 2 ust. 1 Umowy użyto określenia „kredyt denominowany (waloryzowany) w walucie (...). Kwota kredytu została określona w złotych polskich, a kurs (...) stanowił przelicznik, po którym kwota uruchomionego kredytu została przeliczona (indeksowana) do (...) ustalając wysokość salda kredytu w (...).

Zgodnie z zapisem § 2 ust. 2 i 3 umowy kwota kredytu denominowanego (waloryzowanego) w (...) lub transzy kredytu zostanie określona według kursu kupna dewiz dla wyżej wymienionej waluty zgodnie z „Tabelą kursów” obowiązującą w Banku w dniu wykorzystania kredytu lub transzy kredytu. O wysokości wykorzystanego kredytu denominowanego (waloryzowanego) wyrażonej w walucie (...) oraz wysokości rat kapitałowo-odsetkowych w wyżej wymienionej walucie Bank poinformuje Kredytobiorcę w terminie 7 dni od dnia całkowitego wykorzystania kredytu.

Zgodnie z zapisem § 4 ust. 1a umowy każda transza kredytu wykorzystywana jest w złotych, przy jednoczesnym przeliczeniu wysokości transzy wg kursu kupna dewiz dla (...) zgodnie z Tabelą kursów obowiązującą w Banku w dniu wykorzystania danej transzy

W świetle § 9 ust. 2 umowy po okresie wykorzystania kredytu Kredytobiorca zobowiązuje się do spłaty kredytu wraz z odsetkami w 336 ratach miesięcznych w dniu 15 każdego miesiąca, począwszy od 16 sierpnia 2010r. Wysokość rat kapitałowo-odsetkowych określona jest w (...). Spłata rat kapitałowo-odsetkowych dokonywana jest w złotych po uprzednim przeliczeniu rat kapitałowo-odsetkowych według kursu sprzedaży dewiz dla (...) zgodnie z „Tabelą kursów” obowiązującą w Banku w dniu spłaty. Wysokość rat kapitałowo-odsetkowych w złotych zależy od wysokości kursu sprzedaży dewiz dla (...) obowiązującego w Banku w dniu spłaty, a tym samym zmiana wysokości w/w kursu waluty ma wpływ na ostateczną wysokość spłaconego przez Kredytobiorcę kredytu. Miesięczne raty kapitałowo-odsetkowe ustalone są w równej wysokości.

Zgodnie natomiast z § 9 ust. 6 umowy (...) wysokość należnych odsetek określona jest w (...). Spłata należnych odsetek dokonywana jest w złotych po uprzednim przeliczeniu należnych odsetek wg kursu sprzedaży dewiz dla (...) zgodnie z „Tabelą kursów” obowiązującą w Banku w dniu spłaty. Wysokość należnych odsetek w złotych zależy od wysokości kursu sprzedaży dewiz dla (...) obowiązującego w Banku w dniu spłaty.

W § 8 umowy ustalono, że oprocentowanie (stopa procentowa) kredytu w całym okresie kredytowania jest zmienne i stanowi sumę zmiennej stawki odniesienia oraz stałej marży Banku w wysokości 2,12 punktów procentowych.

W dniu zawarcia Umowy oprocentowanie kredytu wynosi 4,91% w stosunku rocznym i jest równe stawce odniesienia, którą jest stawka rynku pieniężnego LIBOR 3-miesięczny z zaokrągleniem do dwóch miejsc po przecinku, z ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc zawarcia Umowy publikowana na stronie serwisu (...) lub też na jakimkolwiek ekranie zastępczym, powiększonej o marżę Banku, o której mowa w ust. 1.

W § 11 ust. 4 i 5 zawarto następujące oświadczenie:

„W związku z zaciągnięciem kredytu denominowanego (waloryzowanego) w walucie wymiennej Kredytobiorca oświadcza, że został poinformowany przez Bank o ryzyku związanym ze zmianą kursów walut oraz rozumie wynikające z tego konsekwencje.

Jednocześnie Kredytobiorca akceptuje zasady funkcjonowania kredytu denominowanego (waloryzowanego) w walucie wymiennej, w szczególności zasady dotyczące określenia kwoty kredytu w walucie wskazane w § 2 Umowy, sposobu uruchomienia i wykorzystania kredytu określone w § 4 Umowy oraz warunków jego spłaty określone w § 9 Umowy.”

Zgodnie z zapisem § 1 ust. 2 umowy integralną częścią umowy są „Ogólne Warunki Kredytowania w Zakresie Udzielania Kredytów na Cele Mieszkaniowe i P. hipotecznych” zwane dalej (...), stanowiące załącznik nr 1 do Umowy, co do których Kredytobiorca oświadcza, że je otrzymał, zapoznał się z ich treścią i na stosowanie których wyraża zgodę.”

(dowód: kopia umowy, k. 72-80)

W dniu 8 sierpnia 2008r. został podpisany przez strony aneks nr (...) do powyższej umowy, wprowadzający zmianę do umowy polegającą na skreśleniu zapisu pkt 2 w § 4 ust. 2 umowy.

(dowód: kopia aneksu z dnia 6 sierpnia 2008r., k. 81)

W dniu 13 stycznia 2009r. został podpisany przez strony aneks nr (...) do powyższej umowy, wprowadzający zmianę zapisu § 2 ust. 1 umowy, zmieniając okres wykorzystania kredytu z 24 miesięcy na 7 miesięcy oraz okres spłaty kredytu z 336 miesięcy na 353 miesiące. Zmiana dotyczyła także zapisu § 4 ust. 1 umowy a dotyczyła daty wypłaty drugiej transzy kredytu, którą ostatecznie określono na 1 lutego 2009r.

(dowód: kopia aneksu z dnia 13 stycznia 2009r., k. 82)

Uruchomienie kredytu nastąpiło zgodnie z umową w dwóch transzach: pierwsza – 11 sierpnia 2008r. w kwocie 75.000,00 zł, co stanowiło równowartość 38.314,18 CHF, druga transza – 2 lutego 2009r. w kwocie 75.000,00 zł, co stanowiło równowartość 25.860,29 CHF.

W okresie od 11 sierpnia 2008r. do 7 lutego 2020r. powodowie zapłacili pozwanemu na poczet spłaty kredytu łącznie tytułem rat kapitałowo odsetkowych kwotę 100.474,38 zł, co stanowi równowartość 28.217,05 CHF.

(dowód: zaświadczenie pozwanego z dnia 7 lutego 2020r. k. 145-149)

W piśmie z dnia 9 października 2019r. powód zgłosił pozwanemu reklamację udzielonego kredytu wraz z wezwaniem do zapłaty. W powyższym piśmie powołując się na zarzut nieważności przedmiotowej umowy kredytowej powodowie wystąpili z żądaniem zwrotu przez Bank wszelkich zapłaconych przez powodów kwot w kwocie 130.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie - w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma przez pozwanego Bank.

W odpowiedzi na powyższe pismo powodów, pozwany wskazał, iż nie znajduje podstaw do uwzględnienia reklamacji i zapłaty żądanej kwoty.

(dowód: reklamacja, k. 83-136, odpowiedź na reklamację, k. 141-144)

Powodowie byli zainteresowani kredytem złotówkowym, poszukiwali źródła dofinansowania budowy budynku mieszkalnego. Zwrócili się do doradcy finansowego, który wyszukał oferty kilku banków. Doradca wskazał im jednak, iż na oczekiwaną przez nich kwotę kredytu nie mają zdolności kredytowej odnośnie kredytu złotówkowego, tylko odnośnie kredytu w (...). W tym czasie oboje powodowie pracowali, powód W. G. jako pracownik (...) B. uzyskiwał wynagrodzenie znacznie powyżej średniej krajowej, jego żona niższe.

Doradca zapewnił powodów, iż kredyt w (...) jest dobrym kredytem, rata będzie niższa niż przy kredycie złotówkowym, a waluta szwajcarska jest stabilna. Nie przedstawił powodom żadnych wykresów obrazujących ryzyko kursowe.

Powodowie nie mieli możliwości indywidualnego negocjowania umowy. Umowa była przygotowana na formularzu. Przeczytali umowę przez jej podpisaniem. Przy podpisywaniu umowy uzyskali ogólne informacje o ryzyku kursowym. Nie mieli świadomości, że wzrost kursu (...) spowoduje nie tylko wzrost raty odsetkowej, ale także kapitałowej. Przedstawiciele banku zapewniali, że frank szwajcarski jest stabilną walutą, że wahania kursu mogą być minimalne.

(dowód: zeznania powodów, k. 382-383, min. 00:03:37-00:18:23)

Przy zawieraniu umów kredytowych pracownicy pozwanego banku posługiwali się przygotowywanymi przez centralę standardowymi formularzami. Klient otrzymywał w pierwszej kolejności informację o kredycie złotówkowym, a następnie o kredycie w innej walucie. W czasie, gdy zawierana była przedmiotowa umowa kredytowa, była duża różnica między kredytem w PLN a w (...), zarówno w zakresie wysokości raty, czy poziomu odsetek. Znacznie korzystniejszy, w tym także w zakresie ustalania zdolności kredytowej, był kredyt w (...). Ta okoliczność zazwyczaj przesądzała o podjęciu przez kredytobiorcę decyzji o kredycie w (...).

Klient był informowany, że zmiana kursu (...) ma wpływ na ostateczną wysokość spłacanego kredytu, nie tylko na ratę odsetkową, ale także kapitałową. Potwierdzał, że rozumie te ryzyka oraz wynikające z tego konsekwencje oraz akceptuje te zasady.

(dowód: zeznania świadków: D. K., k. 322-323, A. W., k. 325-326)

Sąd pominął dowód z opinii biegłego do spraw finansów i rachunkowości, uznając że jest to dowód zbędny do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

W dniu 25 lipca 2008r. powodowie zawarli z poprzednikiem prawnym pozwanego (...) Bank Spółką Akcyjną umowę kredytu na cele mieszkaniowe (...) nr (...) na kwotę 150.000,00 zł na okres 360 miesięcy. W § 2 ust. 1 Umowy użyto określenia „kredyt denominowany (waloryzowany) w walucie (...). Kwota kredytu została określona w złotych polskich, a kurs (...) stanowił przelicznik, po którym kwota uruchomionego kredytu została przeliczona (indeksowana) do (...) ustalając wysokość salda kredytu w (...).

Kredyt udzielony powodom, nazwany kredytem denominowanym jest w istocie kredytem indeksowanym. Umowa kredytu indeksowanego stanowi szczególny rodzaj umowy kredytu bankowego, w której kredyt zostaje udzielony i wypłacony w walucie polskiej, a rozliczany w walucie obcej. Strony umawiają się bowiem, że kwota kapitału kredytu wyrażono początkowo w walucie polskiej zostanie – w drodze indeksacji – przeliczona na walutę obcą i oprocentowana w sposób właściwy dla tej waluty. W związku

z tym w miejsce pierwotnego zobowiązania do zwrotu wskazanej w umowie kwoty wyrażonej w złotych powstaje zobowiązanie do zwrotu równowartości tej kwoty w walucie indeksacji. Zobowiązanie kredytobiorcy stanowi kwota wyrażona w walucie obcej i od tej kwoty naliczane są należne bankowi odsetki.

Sąd podziela podniesiony przez powoda zarzut sprzeczności kredytu indeksowanego z właściwością (naturą) stosunku prawnego.

Przedmiotem umowy jest kwota wyrażona w PLN, natomiast waluta obca jest jedynie swego rodzaju miernikiem, wg którego ustalana jest wartość zobowiązania powodów. Zasadnie wskazują powodowie, iż na dzień zawarcia umowy kredytowej brak było w prawie polskim podstaw prawnych do jej zawarcia. Nie można bowiem poszukiwać podstawy prawnej tak skonstruowanej umowy w art. 353¹ k.c. oraz w oparciu o art. 358¹ § 2 k.c. Powyższa umowa poprzez wprowadzenie mechanizmu waloryzacji jest sprzeczna z prawem, gdyż narusza art. 69 Prawa bankowego. Ponadto pozwany zastosował w umowie miernik wartości sprzeczny z istotą i funkcją art. 358¹ § 2 k.c.. Miernika, którego wysokość była tak naprawdę kształtowana przez pozwanego, a nie przez obiektywne czynniki zewnętrzne niezależne od żadnej ze stron umowy kredytowej.

W przedmiotowej umowie połączono stosunek prawny wynikający z art. 69 Prawa bankowego – regulacja umowy kredytu z klauzulą waloryzacyjną określoną w art. 358¹ § 2 k.c. Sprzeczne z właściwością- naturą stosunku zobowiązaniowego są zasady ustalania zobowiązania kredytobiorcy oraz zasady ustalania jego świadczenia. Wprowadzenie indeksacji do umowy kredytowej doprowadziło do umieszczenia w umowie elementów niedoregulowanych, nieweryfikowanych, co musi prowadzić do uznania tak skonstruowanej umowy za nieważną. Taka konstrukcja umowy kredytowej prowadzi do sytuacji, iż w rzeczywistości konsument nie zna wysokości swojego zobowiązania nie tylko w momencie podpisania umowy, ale także w momencie wypłaty transz kredytu i określenia kwoty zadłużenia. Mógł bowiem wykonywać to zobowiązanie jedynie przez zapłatę w PLN, która jest zmienna w czasie w zależności od kursu (...), ale też zależna od wyznaczonego przez bank kursu w Tabeli kursowej. Wobec powyższego należy uznać, iż przedmiotowa umowa nie określa zobowiązania kredytobiorcy, rzeczywistej kwoty kredytu, waluty kredytu i zasad spłaty kredytu. Powoduje to, iż umowa o kredyt indeksowany prowadzi do obejścia przepisów prawa bankowego, w szczególności art. 69 Prawa bankowego. Sankcja za zawarcie umowy nieokreślającej wymaganego przez ustawodawcę minimum jest nieważność umowy.

Kolejnym argumentem uzasadniający uznanie przedmiotowej umowy za nieważną jest zamieszczenie w jej treści postanowień zawierających niedozwolone klauzule umowne.

Kluczowe, kwestionowane przez powodów jako niedozwolone klauzule umowne, zapisy powyższej umowy zostały zawarte w § 2 ust. 1 , 2 i , § 4 ust. 1 a, oraz § 9 ust. 1 , 2 i 6 umowy kredytowej, zawierających klauzule przeliczeniowe.

Ocena zasadności powództwa w niniejszej sprawie wymaga oceny powyższych zapisów umowy zawierających klauzule przeliczeniowe w kontekście normy z art. 385¹ § 1 k.c. Zgodnie z powyższym przepisem postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenie stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Zgodnie z zapisem § 2 powyższego przepisu jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie.

Powyższa regulacja prawna winna być przy tym interpretowana w sposób zgodny z prawem wspólnotowym, tj. przede wszystkim z Dyrektywą Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. U. UE L 1993/95/29). Z art. 3 i 5 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, a także z pkt 1 lit j i l oraz pkt 2 lit. b i d załącznika do tej dyrektywy wynika, że „do celów przestrzegania wymogu przejrzystości zasadnicze znaczenie ma kwestia, czy umowa wskazuje w sposób przejrzysty powody i specyfikę mechanizmu przeliczania waluty obcej, a także związek między tym mechanizmem a mechanizmem przewidzianym w innych warunkach dotyczących uruchomienia kredytu, tak aby konsument mógł przewidzieć, w oparciu o jednoznaczne i zrozumiałe kryteria, wpływające dla niego z tego faktu konsekwencje ekonomiczne”. Zwrot „w innych warunkach” oznacza, że w momencie zawarcia umowy, konsument

powinien móc przewidzieć to, co będzie w momencie spłaty poszczególnych rat miesięcznych. Ocena świadomości konsumenta przy zawieraniu umowy jest możliwa jedynie w ramach kontroli incydentalnej, a wszelkie wątpliwości co do spełnienia przez bank wymogu przejrzystości powinny być interpretowane na korzyść konsumenta.

W świetle powyższych regulacji, aby określone postanowienie umowy mogło zostać uznane za „niedozwolone postanowienie umowne” (abuzywne, czy też nieuczciwe w rozumieniu dyrektywy 93/13), spełnione muszą zostać następujące warunki: 1) zawarcie umowy z konsumentem, 2) brak indywidualnego uzgodnienia postanowienia umownego, 3) postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, 4) postanowienie sformułowane w sposób jednoznaczny nie dotyczy „głównych świadczeń stron”.

Dokonując analizy łączącej strony umowy kredytowej w ocenie Sądu należy przyjąć że z uwagi na to, iż w wykonaniu opisanej wyżej umowy nie doszło do transferu wartości dewizowych, umowy łączącej strony nie można określić, jako umowy o kredyt walutowy. Kredyt udzielony powodowi był kredytem indeksowanym. Kwota kredytu obejmowała kwotę 150.000,00 zł i została wypłacona w walucie polskiej. Pozwany przekazał powodowi wskazaną kwotę PLN, stanowiącą równowartość określonej ilości franków szwajcarskich. Wartość ta była ustalona w odniesieniu do ceny franka szwajcarskiego obowiązującej w banku w dniu wypłaty kredytu. Powód miał natomiast spłacać kredyt w złotych polskich, według ceny sprzedaży franka szwajcarskiego, obowiązującej w banku w dniu wpłacenia konkretnej raty. Wpłata kwoty kredytu nastąpiła w PLN. Włączenie do postanowień umowy kredytu klauzul waloryzacyjnych skutkowało tym, że wysokość zobowiązania powodów (wyrażonego w walucie polskiej) została zmodyfikowana innym miernikiem wartości, przelamując zasady takie, jak nominalizm i określoność świadczenia. Uruchomienie kredytu nastąpiło w złotych polskich według kursu kupna, natomiast spłata kredytu ustalana była w oparciu o kurs sprzedaży. Zdaniem Sądu, takie zastrzeżenie zawarte w umowie stanowi nadto rodzaj ukrytej prowizji banku. Kredytobiorca zaciągając i spłacając kredyt, nawet tego samego dnia i przy niezmienionym kursie waluty, zobowiązany byłby bowiem do spłaty wyższej kwoty, aniżeli pożyczylby. Przyjęte w umowie stron klauzule przeliczeniowe nie wskazywały przy tym obiektywnych czynników ustalania kursu walutowego.

Bezspornym jest przy tym okoliczność, że powodowie zawierając umowę kredytową byli konsumentami według art. 22¹ k.c. Z okoliczności zawarcia umowy wynika, iż postanowienia umowy zawierające mechanizm przeliczeniowy nie zostały indywidualnie uzgodnione z kredytobiorcą. Umowę zawarto jako ramową, z wykorzystaniem wzorca banku. Sporne klauzule nie były przedmiotem negocjacji. Tymczasem kształtują prawa i obowiązki powodów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy, rozumiane, jako nieusprawiedliwiona dysproporcja praw i obowiązków. Zachowania stron stosunku prawnego, także w fazie poprzedzającej zawarcie umowy, powinny zaś uwzględniać takie wartości, jak: uczciwość, zaufanie, lojalność, rzetelność. Im powinny odpowiadać postanowienia umów, które kształtują prawa i obowiązki konsumenta. Cytowane wyżej klauzule nie pozwalają na realizację takich wartości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 26 lipca 2017r., I ACa 143/17).

Sąd podziela przy tym w pełni argumentację zawartą w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2019r. w sprawie II CSK 19/18, gdzie Sąd Najwyższy wskazał, iż: „przyjmuje się, że postanowienie umowne jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, jeżeli kontrahent konsumenta, traktujący go w sposób sprawiedliwy, słuszny i uwzględniający jego prawnie uzasadnione roszczenia, nie mógłby racjonalnie spodziewać się, iż konsument ten przyjąłby takie postanowienie w drodze negocjacji indywidualnych. Natomiast w celu ustalenia, czy klauzula rażąco narusza interesy konsumenta, należy wziąć przede wszystkim pod uwagę, czy pogarsza ona jego położenie prawne w stosunku do tego, które, w braku odmiennej umowy, wynikałoby z przepisów prawa, w tym dyspozytywnych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2018 r., III CZP29/17, OSNC 2019, nr 1, poz. 2). Rażąco naruszenie interesów konsumenta oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję, na niekorzyść konsumenta praw i obowiązków wynikających z umowy, skutkujące niekorzystnym ukształtowaniem jego sytuacji ekonomicznej oraz jego nierzetelne traktowanie (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2006 r., I CK 297/05, nie publ., z dnia 15 stycznia 2016 r., I CSK 125/15, OSNC -ZD 2017, nr 1, poz. 9; z dnia 27 listopada 2015 r., I CSK 945/14, nie publ., z dnia 30 września 2015 r., I CSK 800/14, nie publ., z dnia 29 sierpnia 2013 r. I CSK

660/12, nie publ.). Sporna umowa kredytu została zawarta przed zmianą ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. -Prawo bankowe (jedn. tekst: Dz. U. z 2018 r., poz. 2187) dokonaną ustawą z dnia 29 lipca 2011 r. (Dz. U. Nr 165, poz.984), którą wprowadzono uregulowania, iż umowa o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, powinna zawierać szczegółowe zasady określenia sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo -odsetkowych oraz zasady przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu (art. 69 ust. 2 pkt 4a pr. bank.) oraz, że w przypadku takich umów kredytu, kredytobiorca może dokonywać spłaty rat kapitałowo-odsetkowych bezpośrednio w tej walucie (art. 69 ust. 3 pr. bank.). W kredycie denominowanym kwota kredytu jest wyrażona w walucie obcej, a zostaje wypłacona w walucie krajowej według klauzuli umownej opartej na kursie kupna waluty obcej obowiązującym w dniu uruchomienia kredytu, zaś w przypadku kredytu indeksowanego, kwota kredytu jest podana w walucie krajowej, ale zostaje przeliczona na walutę obcą według klauzuli umownej opartej również na kursie kupna tej waluty obowiązującym w dniu uruchomienia kredytu. W obu rodzajach kredytu kredytobiorca jest zobowiązany spłacać raty w walucie krajowej na podstawie klauzuli przeliczeniowej zgodnie z bieżącym kursem sprzedaży waluty obcej określonym przez bank-kredytodawcę. W orzecznictwie Sądu Najwyższego w odniesieniu do kredytów zawieranych przed tą nowelizacją prawa bankowego zostało już wyjaśnione, że dopuszczalne jest zaciągnięcie zobowiązania kredytowego w walucie obcej z równoczesnym zastrzeżeniem, że wypłata i spłata kredytu będzie dokonywana w walucie krajowej, z tym że tego rodzaju zastrzeżenie dotyczy wyłącznie sposobu wykonania zobowiązania, a zatem nie powoduje zmiany waluty wierzytelności (por. wyrok z dnia 25 marca 2011 r., IV CSK 377/10, nie publ. oraz z dnia 29 kwietnia 2015 r., VCSK 445/14, nie publ.). Jednak mechanizm ustalania przez bank kursów waluty, który pozostawia bankowi swobodę, jest w sposób oczywisty sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta, a klauzula, która nie zawiera jednoznacznej treści i przez to pozwala na pełną swobodę decyzyjną przedsiębiorcy w kwestii bardzo istotnej dla konsumenta, dotyczącej kosztów kredytu, jest klauzulą niedozwoloną w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. (por. wyrok z dnia 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14, nie publ.). Do celów przestrzegania przez przedsiębiorcę w stosunku do konsumenta wymagania przejrzystości zasadnicze znaczenie ma to, czy umowa wskazuje w sposób jednoznaczny powody i specyfikę mechanizmu przeliczania waluty, tak by konsument mógł przewidzieć, na podstawie transparentnych i zrozumiałych kryteriów, wynikające dla niego z tego faktu konsekwencje ekonomiczne (zob. uzasadnienie wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 30 kwietnia 2014 r., nr C -26/13, sprawa Árpád Kásler, Hajnalka Káslerné Rábai przeciwko OTP Jelzálogbank Zrt). Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy indeksacja prowadząca do zmiany wysokości świadczenia zobowiązanego stanowi w istocie wariant waloryzacji sądowej, mają zatem zastosowania do niej przesłanki określone w art. 358¹ § 3 k.c. nakazujące rozważenie interesów stron i zasad współżycia społecznego w określaniu zmiany wysokości umownego świadczenia (por. uzasadnienie wyroku z dnia 1 marca 2017r., IV CSK 285/16, nie publ.).”

W ocenie Sądu nie można uznać za zgodnego z wymogami dobrej wiary postanowienia umowy stanowiącego podstawę do obciążenia ryzykiem kursowym kredytobiorcę, jeżeli taki kredytobiorca poprzez treść projektu umowy: nie został uświadomiony, że ze skorzystaniem z kredytu wiąże się nieograniczone i nieprzewidywalne ryzyko kursowe, które może doprowadzić do sytuacji, gdy spłata kredytu będzie przerastać możliwości ekonomiczne kredytobiorcy; nie zapoznał się z symulacją obrazującą wzrost kosztów obsługi spłaty kredytu i samego zadłużenia kredytowego w sytuacji silnej deprecjacji złotówki i wzrostu oprocentowania, aby mógł sobie uświadomić – w oparciu o konkretne liczby i kwoty – jakie grozić mu będzie zadłużenie oraz koszty obsługi spłaty kredytu w przypadku „zmaterializowania się” ryzyka kursowego.

Treść łączącej strony umowy nie spełnia powyższych wymogów. Powodowie wprawdzie podpisali oświadczenie, że są świadomi ryzyka kursowego, związanego ze zmianą kursu waluty (...) w stosunku do złotego, w całym okresie kredytowania i akceptuje to ryzyko. Jednakże powyższego zapisu nie można uznać za informację która rzeczywiście uświadamiałyby powodów jako kredytobiorcom skali ryzyka kursowego i wpływ znaczącego wzmocnienia się waluty (...) i wzrostu oprocentowania na wysokość zadłużenia, rat kredytowych i obsługi spłaty kredytu.

Rażące naruszenie interesów konsumenta wynika natomiast przede wszystkim z nierównomiernego rozłożenia ryzyka kursowego, przejawiającego się w przerzuceniu praktycznie całego ryzyka na pozwanych jako kredytobiorców, co

było generowane przez klauzule wyliczające należności. Na skutek tych postanowień wymagalne należności powoda zostały uzależnione od bieżącego kursu (...). Powód został wystawiony na nieograniczone ryzyko kursowe, podczas, gdy ryzyko kursowe Banku, gdyby nawet nie zabezpieczył się przed nim, co najwyżej teoretycznie ograniczało się do spadku kursu (...)/PLN do poziomu zerowego.

W świetle przedstawionej powyżej argumentacji należy wskazać, iż o niedozwolonym charakterze Klauzul Przeliczeniowych świadczy nie tylko arbitralne prawo Banku do ustalania przez siebie kursów (...)/PLN, ale przede wszystkim przerzucenie na powodów ryzyka kursowego, o którego potencjalnych negatywnych skutkach i ich skali oraz prawdopodobieństwie wystąpienia, powodowie nie zostali uświadomieni przez Bank.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż zawarte w zapisach **w § 2 ust. 1, 2 i , § 4 ust. 1 a, oraz § 9 ust. 1 , 2 i 6** umowy kredytowej postanowienia określające klauzule przeliczeniowe są niedozwolonymi postanowieniami umownymi w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. Wobec powyższego należy rozważyć, jaki skutek dla ważności umowy ma wyeliminowanie powyższych klauzul przeliczeniowych, czy łącząca strony umowa kredytowa pozbawiona klauzul waloryzacyjnych może nadal skutecznie funkcjonować w obrocie. Odwołując się do orzecznictwa (...), w tym wyroku z dnia 3 października 2019r. w sprawie C-260/18 (K. D. i J. D. przeciwko Raiffeisen Bank, pkt 59-61) należy wskazać, iż zgodnie z dotychczasową linią orzecznictwa, uzupełnienie umowy o postanowienia wywodzone z ogólnych reguł prawa cywilnego jest niedopuszczalne. Wypełnienie luki powstałej po eliminacji nieuczciwych postanowień umownych jest możliwe tylko i wyłącznie, gdy zostaną spełnione kumulatywnie następujące warunki : brak uzupełnienia umowy prowadzi do upadku całej umowy, upadek umowy byłby niekorzystny dla konsumenta, istnieją przepisy dyspozytywne, które określają, jaki sposób ustawodawca uznał za modelowe ukształtowanie praw i obowiązków stron danego stosunku prawnego, a uregulowanie takie korzysta z domniemania uczciwości. W ocenie Sądu przedmiotowa umowa kredytowa pozbawiona mechanizmu indeksacji jest umową, która nie może nadal skutecznie funkcjonować w obrocie. Podzielając argumentację zawartą w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2019r. (V CSK 382/18), należy wskazać, iż zastrzeżone w umowie kredytu złotowego indeksowanego do waluty obcej klauzule kształtujące mechanizm indeksacji, określają główne świadczenie kredytobiorcy. Indeksacja jest elementem przedmiotowo istotnym dla tego rodzaju umów. Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, zaś kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. W ocenie Sądu zasadnym jest przyjęcie, że opisane wyżej klauzule waloryzacyjne (odniesienie do innej waluty) i tzw. spready (różne kursy tej waluty) „określają główne świadczenia stron” umowy kredytu bankowego (indeksowanego) w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. Odnoszą się one bowiem bezpośrednio elementów przedmiotowo istotnych umowy kredytu bankowego. Odwołując się do argumentacji przedstawionej w uzasadnieniu przywołanego powyżej orzeczenia Sądu Najwyższego o zaniknięciu ryzyka kursowego można mówić, gdy na skutek eliminacji niedozwolonych klauzul kształtujących mechanizm indeksacji, dojdzie do przekształcenia kredytu złotowego indeksowanego do waluty obcej w zwykły (tzn. nieindeksowany) kredyt złotowy, oprocentowany wg stawki powiązanej ze stawką LIBOR. Jednakże taka daleko idące przekształcenie umowy prowadzi do powstania umowy o odmiennej istocie i charakterze. Oznacza to, że po wyeliminowaniu klauzul indeksacyjnych, utrzymanie umowy o charakterze zamierzonym przez strony nie jest możliwe, co przemawia za jej całkowitą nieważnością.

Stwierdzenie abuzywności postanowień umownych powoduje zatem, w ocenie Sądu, że przedmiotowa umowa jest nieważna ex tunc i ex lege. Eliminacja ze stosunku prawnego postanowień uznanych za abuzywne prowadzi bowiem do zniweczenia całego stosunku prawnego.

Powodowie mają interes prawny w żądaniu ustalenia nieważności łączącej ich z pozwanym umowy kredytowej, niezależnie od zgłoszonego żądania zasądzenia zwrotu nienależnego świadczenia. Powodowie mają przy tym świadomość skutków prawnych i finansowych stwierdzenia nieważności umowy. Strony łączy bowiem stosunek prawny o charakterze długoterminowym, który nie został jeszcze, zgodnie z jego treścią wykonany. Stwierdzenie nieważności umowy przesądza w sposób ostateczny o braku obowiązku spełniania świadczeń na rzecz banku w

przyszłości, daje zatem podstawę do zaprzestania spłaty kolejnych rat kredytu. Ustalające orzeczenie Sądu usuwa więc wątpliwości co do istnienia stosunku prawnego wynikającego z umowy i zapobiega dalszemu sporowi o roszczenia Banku wynikające z umowy.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 189 k.p.c. orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku.

Uznanie Klauzul Przeliczeniowych za postanowienia niedozwolone skutkuje uznaniem łączącej strony umowy za nieważną i koniecznością rozliczenia świadczeń wzajemnie spełnionych przez strony. Skutkiem uznania spornej umowy za nieważną jest obowiązek zwrotu przez obie strony tego, co sobie nawzajem świadczyły wobec odpadnięcia podstawy prawnej świadczenia – art. 410 k.c.

Powyższe roszczenie nie jest przedawnione. Skoro bowiem do zwrotu świadczeń spełnionych przez strony na podstawie umowy ma zastosowanie reżim zwrotu nienależnego świadczenia, dotyczy to także reguł przedawnienia roszczenia. W ocenie Sądu należy uznać, iż co do zasady termin przedawnienia roszczeń konsumentów może rozpocząć bieg dopiero po podjęciu przez kredytobiorcę wiążącej (świadomej, wyraźnej i swobodnej) decyzji o powołaniu się na całkowitą nieważność umowy. Powodowie podjęli taką decyzję ostatecznie w dniu wniesienia pozwu, wobec tego brak jest podstaw do uznania roszczenia za przedawnione.

Powództwo obejmuje żądanie zwrotu nienależnych świadczeń w postaci kolejno wpłacanych przez powodów rat kredytu w okresie od 11 sierpnia 2008r. do 7 lutego 2020r. w łącznej kwocie 100.474,38 zł, co stanowi równowartość 28.217,05 CHF.

Wobec stwierdzenia nieważności umowy powyższe żądanie należało uznać za zasadne. Należy jednak zważyć, iż pozwany Bank podniósł zarzut potrącenia z wierzytelnością powodów przysługującej mu wobec nich wierzytelności o zwrot wypłaconego kapitału w kwocie 150.000,00 zł do wysokości wierzytelności niższej.

Z uwagi na stwierdzenie nieważności umowy, tak jak przypadku świadczenia powodów, świadczenie Banku, jest nienależne, a konsekwencji powodowie są obowiązani do zwrotu otrzymanego kapitału wynoszącego 150.000,00 zł.

Wierzytelności stron nadają się do potrącenia stosownie do warunków z art. 498 § 1 k.c., stanowiącego, że gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym.

Nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie przedmiotem obu wierzytelności jest kwota pieniężna, obie wierzytelności są wymagalne i – jak wyjaśniono wyżej – nie uległy przedawnieniu, w związku z czym mogą być dochodzone przed sądem.

Zgodnie z art. 499 k.c., potrącenia dokonuje się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe. Pozwany złożył oświadczenie o potrąceniu wierzytelności w odpowiedzi na pozew. Stosownie do art. 61 § 1 k.c., oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią.

W przedmiotowej sprawie oświadczenie o potrąceniu zostało złożone nie bezpośrednio powodom, ale w piśmie doręczonym pełnomocnikowi powodów. W związku z tym istnieje potrzeba ustalenia, czy pełnomocnictwo obejmowało przyjęcie takiego oświadczenia ze skutkiem dla powodów (art. 95 § 2 i art. 109 k.c.).

Pełnomocnictwo udzielone przez powodów (k. 40-41) obejmowało upoważnienie do reprezentowania mocodawcy w charakterze pełnomocnika procesowego w sprawach związanych z umową, jej zawarciem lub wykonaniem, w tym do reprezentowania powodów w postępowaniu przed sądami powszechnymi wszystkich instancji.

Zakres pełnomocnictwa był zatem szeroki. Dotyczyło ono wszelkich czynności związanych ze sprawą, które mogły być podejmowane przez pełnomocnika ze skutkiem dla powodów. Należy zatem ocenić, że swym zakresem obejmowało także przyjęcie, ze skutkiem dla powodów, oświadczenia o potrąceniu (art. 109 k.c.). W konsekwencji oświadczenie złożone przez pozwanego w odpowiedzi na pozew wywołało skutek materialnoprawny.

Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej (art. 498 § 2 k.c.). Wierzytelność powodów o zapłatę kwoty 100.474,38 zł jako niższa w stosunku do wierzytelności pozwanego w wysokości 150.000,00 zł uległa w całości umorzeniu.

Wobec powyższego powództwo o zapłatę podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zdanie 1 k.p.c. dokonując wzajemnego zniesienia kosztów, ponieważ uwzględnione zostało jedno z dwóch żądań zawartych w pozwie, a zatem stopień przegrania sprawy przez każdą ze stron jest porównywalny.

SSO Renata Lech

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.

16 września 2021r.

SSO Renata Lech